

Joachim Gauck wordt zondag president

Naast veel lof ook kritiek op de populaire kandidaat

Achtergrond - 15 maart 2012

Duitsland kiest de Oost-Duitse dominee Joachim Gauck zondag tot nieuwe president. Hij volgt Christan Wulff op, die wegens de verdenking van belangenverstrengeling moest aftreden. Hoewel Gauck zeer populair is, kreeg hij na zijn kandidaatstelling uit verschillende hoeken kritiek te verduren.

Echt een staatsman, noemde Martin Delius van de Piratenpartei Joachim Gauck (72) gisteren. Delius was woensdag naar het Berlijnse deelstaatparlement gekomen, waar Gauck met verschillende partijen van gedachten wisselde. Toch gaat Delius zondag niet op Gauck stemmen. De Piratenpartij is weliswaar blij met de lovende woorden, die Gauck bij de ontmoeting over hun politieke engagement sprak, maar wat Delius betreft is hij nog "te bang voor de effecten van het internet op de democratie", citeert Spiegel Online hem. Gauck gaf overigens ruiterslijk toe zich nog niet veel bij de wereld van de Piraten te kunnen voorstellen. "Ik zal nog meer ontmoetingen nodig hebben om echt te begrijpen wat ze willen", aldus de presidentskandidaat.

Occupy en Wikileaks

Het is een van de kritiekpunten op Gauck die na zijn kandidaatstelling uit verschillende hoeken naar voren kwamen. Juist op internet, waar Gauck toen hij twee jaar geleden presidentskandidaat was nog zoveel steun kreeg, verzamelden zich in februari zijn critici. Zij waren boos over zijn kritische uitlatingen over de Occupy-beweging en Wikileaks en eisten dat hij zich duidelijker distantieerde van de rechstpopulistische uitlatingen van de voormalige bankier Sarrazin - hetgeen Gauck overigens ook heeft gedaan. Sommige Groene politici delen die kritiek en vinden bovendien net als die Linke dat Gauck de problemen van mensen met een uitkering niet serieus genoeg neemt. De kritiek van De Groenen kwam onverwacht. Gauck was twee jaar geleden mede hun tegenkandidaat voor Wulff, die door de CDU naar voren was geschoven. Ook deze keer steunt de partij Gauck.

5 mei-lezing

Of de nieuwe president Gauck de 5 mei-lezing in Breda houdt, is nog niet bekend. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei had president Wulff daarvoor uitgenodigd. Omdat het een functionele en geen persoonlijke uitnodiging betreft, komt Wulff in

ieder geval niet.

Op zijn website laat het Comité weten dat het zich beraadt op wat Wulffs aftreden betekent voor de 5 mei-lezing.

Dit in tegenstelling tot Die Linke, die in februari door CDU, CSU, FDP, SPD en Groenen niet werd uitgenodigd om een gezamenlijke kandidaat voor het presidentschap te zoeken. Die Linke koos vervolgens een eigen kandidaat, de journaliste Beate Klarsfeld, in de Duitse media "nazi-jager" genoemd. Ze werd in 1968 bekend toen ze toenmalig kanselier Kiesinger een klap in zijn gezicht gaf vanwege zijn naziverleden. Die Linke nodigde Gauck desalniettemin begin maart uit voor een kennismakingsgesprek. Maar daar liet de presidentskandidaat zien niet per se zoete broodjes te willen bakken. Hij zei de linkse parlementariërs dat hij het terecht vindt dat zij door de binnenlandse veiligheidsdienst in de gaten worden gehouden. Het is een omstreden praktijk, waar de Linke woedend over zijn en waar de rechter zich nog over moet uitspreken.

First lady Daniela Schadt

Ook voormalige kopstukken uit de oppositiebewegingen van de DDR, waar Gauck zelf onderdeel van uitmaakte, twifelen aan hem. Een aantal van hen liet zich in de verklaring 'Freiheit, die wir meinen', kritisch over hem uit. Volgens hen heeft hij een te beperkt idee van vrijheid en bekritiseert hij de moderne, industriële samenleving te weinig. Tot de ondertekenaars horen bekende namen als predikant Friedrich Schorlemmer en mede-oprichter van oppositiebeweging Neues Forum Sebastian Pflugbeil.

Binnen conservatief-politieke kringen wordt ook over Gauck gemord, maar dat gaat vooral over zijn privéleven. Gauck is officieel nog getrouwd met de moeder van zijn vier kinderen, van wie hij sinds 1991 gescheiden leeft. Al twaalf jaar heeft hij een relatie met journaliste Daniela Schadt, die volgens de Duitse media als first lady bij hem intrekt in de ambtswoning Schloss Bellevue. Een getrouwde man die met een andere vrouw samenleeft gaat menig Duits conservatief te ver. Of Gauck alsnog gaat scheiden en zijn vriendin trouwt, is niet bekend. Schadt heeft, zo meldt Welt Online, wel haar baan als politiek journaliste opgegeven. Die viel niet te combineren met haar taken als first lady.

Opa-Obama

Overigens lijkt het geen twijfel dat Gauck zondag tot president wordt gekozen. Na Wulffs aftreden was er de politieke partijen veel aan gelegen een gezamenlijke kandidaat te vinden, die het beschadigde imago van de politiek kon opvijzelen. Met de steun van CDU, CSU, FDP, SPD en Groenen heeft hij de overgrote meerderheid in de Bundesversammlung, het kiescollege dat de president kiest,

achter zich, ook als een aantal Groenen of Piraten niet op hem stemt. Verreweg de meeste Duitsers zijn blij met hem als president: 69 procent gaf dat in een peiling in februari aan.

Als 'Opa-Obama' en 'president van de harten' werd Gauck in 2010 bekend, toen hij nog verloor van Christian Wulff (CDU). Een morele instantie, een liberaal, integer, menselijk, een uitstekende spreker die veel mensen weet te raken. Zijn voorstanders kwamen - en komen - superlatieven tekort om de oud-dominee uit Rostock te beschrijven. Gauck is bij veel Oost-Duitsers geliefd vanwege zijn rol in de vreedzame revolutie van 1989 in de DDR. Hij was na de eenwording tien jaar lang de baas van de instantie die de archieven van de Oost-Duitse geheime dienst, de Stasi.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/144/joachim-gauck-wordt-zondag-president>